

szerepet játszik a szakma belső kohéziójának fenntartásában, a közös szakmai fellépés lehetőségének erősítésében, a korszerű munkamódszerek, kutatási eredmények bemutatásában. A visszajelzésekből úgy tűnik, hogy a 700 főnél is több résztvevő idén is maradandó élményeket kapott, hasznos tudással véteződött fel, élvezetes szakmai beszélgetéseket folytatott a szakosan kánikulai időben Szolnokon.

Az idei év nagyjelentőségű eseménye a Magyar Könyvtárosok Egyesülete 80 éves jubileumi konferenciája, mely 2015. november 25-én az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar dísztermében kerül megrendezésre. Tervezett tudományos konferenciánk fő célkitűzése nem pusztán a nyolcvan év eredményeinek összegzése, hanem elsősorban a könyvtárak előtt álló új kihívások, a jövő építését megalapozó tendenciák, információs technológiák számbavétele; a társadalom kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenységeinek elősegítése a tudomány- és tudásfejlesztés, valamint az információszolgáltatás érdekében. Szeretnénk méltóképpen megünnepelni ezt a különleges alkalmat, és ennek érdekében nagyon sok feladat vár még ránk.

2015. augusztus 13. és 23. között került megrendezésre az IFLA 81. konferenciája Cape Townban, ahol az eddigi Tudásmenedzsment Szekcióban végzett feladataim mellett, immár a Governing Board tagjaként is dolgoztam, annak ellenére, hogy az ünnepélyes beiktatásra csak a záró plenáris ülésen került sor a 3000-nél is több résztvevő jelenlétében. Egy-egy ilyen konferencián mindig lenyűgöző a világ minden részéről érkező könyvtárosok színes forgataga, a gondolatok és tapasztalatok megosztása, az ötletek özöne. Eddig valamennyi eseményről hoztam haza olyan útravalót, melyet mind az egyesületi életben, mind a tanításban tudtam hasznosítani.

A közeljövő tervei a márciusban megrendezendő nemzetközi konferencia a könyvtáros kompetenciák alakulásáról, az európai továbbképzési és karrierépítési rendszerek számbavételéről, összhangban a magyar könyvtárosi életpályával kapcsolatos elképzelésekkel. Az információközvetítésben jártas könyvtáros alapvető fontosságú az oktatásban, meghatározó az információs műveltség kialakításában, nélkülözhetetlen a tudományos kutatásban, küldetése van az emberi értékek alakításában és a világszemlélet formálásában.

*Barátné Hajdu Ágnes
MKE elnök*

ÖRÖKZÖLD

A Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesülete

Könyvtáraink és levéltáraink évszázadokon át elszigetelten, szinte észrevétlenül folytatták nagyjelentőségű kulturális tevékenységüket, anélkül, hogy egymással közvetlenebb kapcsolatba kerültek vagy éppen céltudatosan együttműködtek volna. Ez intézmények multbeli struktúrája nem követelte, sőt olykor még lehetővé sem tette a kooperáció megteremtését. A modern fejlődés érlelte ki az egyesületbe tömörülés szükségességét, éspedig nem annyira a könyvtárosok

és levéltárosok egyéni, mint inkább maguknak a könyvtáraknak és levéltáraknak köz-céljai érdekében. A szükséglet bel- és külföldi vonatkozásban egyaránt érvényesült, a világháború befejezése után – a nemzetközi kulturális kapcsolatok kimélyítése szempontjából – jelentősége egyre fokozódott s mind kevésbé tűrt halasztást. Tudományos életünk egész területére kihat tehát az a körülmény, hogy a Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesülete 1935-ben megalakul-

ván, van egy hivatalos szervünk, amely mint a könyvtári és levéltári egyesületek nemzetközi hálózatának hazai csomópontja, intézményesen szolgálja a kutatás megkönnyítésének s lehetőségei kiterjesztésének feladatait.

Első évkönyvünk hasábjain – úgy hisszük – nem lehet más feladatunk, mint a krónikás hűségével följegyezni az Egyesület létrejöttének legfőbb mozzanatait és azokat az eredményeket, amelyekre már most, alig két esztendő működés után visszatekinthetünk.

Egyesületünk megalkotásának gondolatát, a kérdés jelentőségének bölcs mérlegelésével, Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter, még mint a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója vetette föl. Az általa 1929. június 8-án, a Magyar Nemzeti Múzeumban összehívott és a könyvtári élet akkori vezető-egyénségeinek részvételével tartott értekezlet volt e téren a kezdeményező lépés, amely egyszersmind Egyesületünk alapjait is megteremtette. Az értekezlet kimondotta a „Magyar Könyvtárosok Szövetségének” megalakulását, a végleges megalakulás előkészítésére szűkebb bizottságot jelölt ki s gondoskodott arról, hogy az 1929-ben, Rómában tartott első nemzetközi könyvtárügyi kongresszuson a magyar könyvtárosügy is képviseltetett. Egyesületünk létrehívása tehát egyik láncszeme Hóman Bálint nagyvonalú kultúrpolitikai koncepciójának s mint ilyen szervesen illeszkedik a felsőoktatásügy és tudományos továbbképzés fejlődését, valamint a kulturális együttműködés lehetőségeit jobban biztosító reformmunkálatok sorába.

Az 1929. évi értekezleten körvonalazott eszmék az előkészületek folyamán mind határozottabb formát öltöttek. A megalakulóban levő szerv – „Magyar Könyvtárosok Egyesülete” néven – 1932. október 15-én, az Egyetemi Könyvtárban újabb értekezletet tartott Pasteiner Iván egyetemi könyvtári főigazgatónak vezetésével. Pasteiner Iván tartalmas programot adott s részletesen kidolgozott alapszabálytervezetet terjesztett elő. Egyszersmind javasolta a könyvtárosokkal rokon hivatású és törekvésű levéltárosoknak a közös munkába való bevonását s ezzel Egyesületünk ke-

reteit legközelebbi pályatársainkra is kiterjesztette.

A vezető szakferfiak közreműködésével eként előkészített munkálatok után Egyesületünk, amelybe most már a levéltárak is belekapcsolódtak, csakhamar eljutott végleges megalakulásához. Előbb, 1935. január 31-én, még egy „előkészítő értekezlet” tartott Szinnyi József ny. egyetemi ny. r. tanár, a Magyar Tudományos Akadémia főkönyvtárnokának elnökle alatt, a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchenyi Könyvtárában. Ebbe az értekezletbe a szakkörök a korábbi kettőnél nagyobb mértékben vónattak be. Az értekezlet mérlegelte a kialakult szempontokat, az Egyesület alapelveit végleges formába öntötte s elvégezte a kidolgozott alapszabályokon az utolsó simításokat.

Az előkészítés mindenre kiterjedő nagy munkája, a könyvtári és levéltári élet legkitűnőbb vezetőegyénségeinek odaadó fáradozása végre megvetette Egyesületünk szilárd alapjait.

A Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesülete 1935. június 26-án tartotta alakuló közgyűlését a korelnöki tisztségre felkért Erdélyi Pál udv. tanácsos, a kolozsvári Egyetemi Könyvtár ny. igazgatójának elnökle alatt, a Magyar Tudományos Akadémiában, a szakkörök impozáns részvételével. A közgyűlés egyhangúlag elfogadta az alapszabálytervezetet és örömmel értesült, hogy az Egyesület tiszteletbeli elnökségét Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter volt kegyes elvállalni, továbbá, hogy a magyar könyvtarosság és levéltarosság barátai és támogatói a felajánlott tiszteletbeli tagságokat meglehangú s az Egyesület célkitűzéseivel egyetértő levelekben ugyancsak elvállalták. Csupán Pasteiner Iván tért ki az elnöki tisztség elől, miután a szervezés és előkészítés munkáját oly eredményesen befejezte.

Fitz József, a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchenyi Könyvtárának főigazgatója, Egyesületünk elnöke, megnyitó beszédében az Egyesület céljait fejtette ki, amelyeket az alapszabály a következőkben foglal össze: „A könyvtár- és levéltárügy tudományos és közcéljainak felkarolása. A könyvtárosok és levéltárosok közti állandó kapcsolat biztosítása. A könyvtárosok és levéltárosok testületi érdekeinek támogatása. A könyvku-
ltúra

előmozdítása.” A legközelebb megvalósítandó feladatok közül kiemelte a könyvtáros- és levéltárosképzés intézményessé tételét, a szakfolyóirat kérdésének kielégítő megoldását, végül egy közös katalógizálási rendszer kidolgozását s gyakorlatba helyezését.

Ily előzmények után kezdte meg serény munkáját a fiatal szervezet. Egyesületünk első teendői közé tartozott a külföldi testvéregyesületekkel való érintkezés fölvétele, részint személyes, részint pedig hivatalos kapcsolatok révén. A személyes kapcsolatokat a külföldi könyvtáros-egyesületek vezetőinek budapesti látogatásai teszik, így John D. Cowley, a londoni egyetemi könyvtáros-iskola igazgatójának, valamint a Könyvtáros Egyesületek Nemzetközi Szövetsége elnökének és főtítkárának: dr. Isaak Collijn-nak és dr. T. P. Sevensma-nak látogatása. A válaszmány határozata alapján Egyesületünk 1936. június 30-án bejelentette belépését a Könyvtáros Egyesületek Nemzetközi Szövetségébe (Fédération Internationale des Associations de Bibliothécaires), amely felvételünket már július 7-én megejtette. (...)

A Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesülete első országos kongresszusát 1936. október 2-án, az Egyesületnek a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében tartott évi rendes közgyűlése vezette be. Első közgyűlésén a magyar könyvtáros és levéltáros rend mint láttuk –már figyelemreméltó eredményekre tekinthetett

vissza és jelentős előkészületekről számolhatott be. A közgyűlés az alapszabályokon a némi módosításokat eszközölt. Ezek szerint az Egyesület könyvtári és levéltári szakosztályra oszlik s ennek megfelelően egy főtítkári s két titkári tisztség szerveztetik; az egyik titkár a könyvtárosok, a másik a levéltárosok közül választandó. (...)

A közgyűlés egyhangúlag elhatározta, hogy a magyar könyvtárügy előbbrevitele érdekében még az új egyesületi év folyamán könyvtárosképző tanfolyamot fog rendezni s a tanfolyam tartását a jövőben rendszeresíteni fogja.

Trócsányi Zoltán annak az óhajnak adott kifejezést, hogy az Egyesület, a könyvtárakkal és levéltárakkal kapcsolatos gyakorlati és elméleti kérdések előmozdítása céljából, rendszeresen évkönyvet bocsásson közre. A közgyűlés tetszéssel fogadta a javaslatot s ennek első megtestesülése a jelen Évkönyv. (...)

A könyvtári szakfolyóirat kérdésében is sikerült megnyugtató megoldást találni. A nagymúltú „Magyar Könyvszemlét”, amely immár 60 évfolyamra tekinthet vissza, Egyesületünk hivatalos közlönyévé tette; megjelenését közkönyvtáraink arányos hozzájárulással biztosítják. (...)

Első évkönyvünk lapjain az itt vázolt adatok és munkálatok teljes részletességben tárolnak az olvasó elé. De egyszerűsége kibontakoznak a megvalósítandó további feladatok és Egyesületünk mindazon törekvései, amelyek a fejlődés útját s hivatásunk eszményeit jelzik.

Forrás: Bisztray Gyula: A magyar könyvtárosok és levéltárosok egyesülete, in Bisztray Gyula (szerk.): A magyar könyvtárosok és levéltárosok egyesületének évkönyve 1935-1937, Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest, 1937.

A kiadvány változatlan formában és tartalommal szabadon terjeszthető, felhasználható, nyomtatható, sokszorosítható és korlátozás nélkül közzétehető!

Lezárva: 2015. október 5.

Felelős kiadó: az Egyházi Könyvtárak Egyesülete elnöke

Kiadó: Egyházi Könyvtárak Egyesülete

Felelős szerkesztő: Török Beáta Tördelte: Tegzes Béla

Az Egyesülés székhelye: 1092 Budapest, Ráday utca 28.

A szerkesztőség címe: 1052 Budapest, Piarista köz 1.

E-mail: biblio@sapientia.hu Telefon: 1-486-4421

Nyomatott kiadás: ISSN 2064-9290

Online kiadás: ISSN 2416-0229